

เทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์ในเทศก์โนวิทยาลัยครู

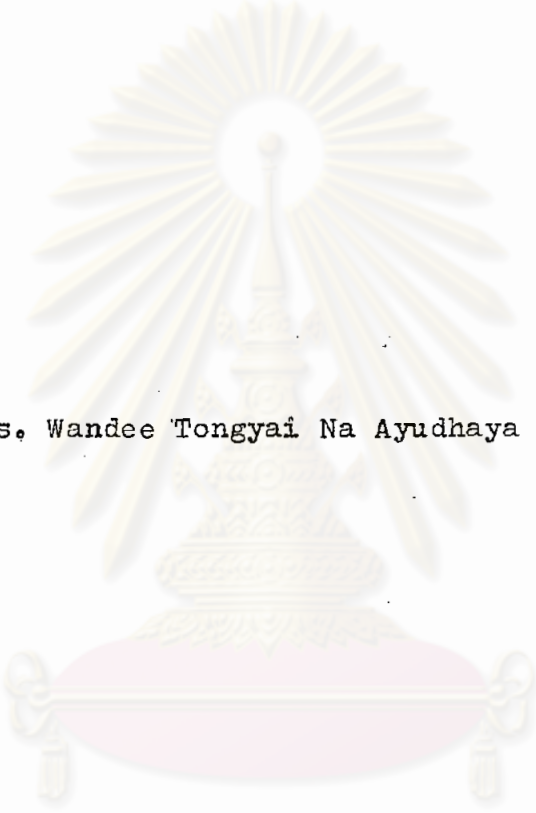

นางวันดี ทองใหญ่ ณ อยุรยา

004577

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 ภาควิชาบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 พ.ศ. 2523

SUPERVISORY TECHNIQUES OF COLLEGE CO-ORDINATOR
IN TEACHERS COLLEGES

Mrs. Wandee Tongyai Na Ayudhaya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู

โดย

นางวันดี ทองใหญ่ ณ อยุธา

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย คันทิเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ทามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

[Signature]

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

[Signature]

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมธ)

[Signature]

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ประไพตระกูล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ว่าอาจารย์ในเทศบาลส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุอยู่ในระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาในการเป็นอาจารย์ในเทศกคือ 1-3 ปี เป็นอาจารย์ในเทศกที่มีประสบการณ์ทางการศึกษาด้านการนิเทศ และนิเทศเป็นบางเวลา หน้าที่ในปัจจุบันคืออาจารย์ผู้สอน
2. ในด้านเทคนิคการนิเทศการสอน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า
  - 2.1 ในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์ในเทศกปฏิบัติมากในการให้ความสนใจและซักถามปัญหาเกี่ยวกับการฝึกสอนด้วยความเป็นกันเอง และมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส
  - 2.2 ในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยงอาจารย์ในเทศกปฏิบัติมากในการปรึกษากับครูพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอทั้งในด้านการประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน และในด้านปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาฝึกสอน
  - 2.3 ในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับครูใหญ่ อาจารย์ในเทศกปฏิบัติมากในด้านการแนะนำและสนทนากับครูใหญ่ ในด้านการมอบหมายงานให้แก่ศึกษาฝึกสอนในวันแรกที่ไปในเทศการสอน
  - 2.4 ในด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ อาจารย์ในเทศกปฏิบัติมากในด้านการให้ความยุติธรรมแก่นักศึกษาฝึกสอนและแนะนำให้ศึกษารัจกแหล่งความรู้และแหล่งสื่อการสอน ส่วนเทคนิคที่อาจารย์ในเทศกนำไปปฏิบัติกันน้อย ได้แก่การให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการสอนแก่ครูพี่เลี้ยง
  - 2.5 ในด้านการสอนก่อนการฝึกสอนในชั้นเรียนในระหว่างการสอนและหลังจากการฝึกสอนในชั้นเรียนแล้ว อาจารย์ในเทศกมีการปฏิบัติมากในการให้นักศึกษาสังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยงในสัปดาห์แรกของการสอน การสังเกตพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้วัสดุในห้องเรียน และการบอกเทคนิคที่ควรปฏิบัติแก่นักศึกษาฝึกสอน

2.6 ในด้านการประเมินผล อาจารย์นิเทศก์มีการปฏิบัติกันมากในการประเมินผลการทำงานและการสอนของนักศึกษาฝึกสอนจากบันทึกการสังเกตของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

3. ความวิถึประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้เสนอเทคนิคในการนิเทศการสอนตามข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

3.1 ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ อาจารย์นิเทศก์ควรจะสร้างมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษาฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ ด้วยการมีพฤติกรรมดังนี้คือ การมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส การสร้างความคุ้นเคย การยอมรับบุคคล

3.2 ทางด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ อาจารย์นิเทศก์ควรจะสนับสนุนให้นักศึกษาฝึกสอนมีความรู้ในเรื่องแหล่งความรู้ สื่อการสอน ด้วยการร่วมมือกับนักศึกษาฝึกสอน และครูพี่เลี้ยงจัดนิทรรศการ และสัปดาห์วิชาการขึ้น ตลอดจนวางโครงการที่จะส่งเสริมโรงเรียนฝึกสอนด้านวิชาการ

3.3 ทางด้านนิเทศการสอน อาจารย์นิเทศก์ควรมีความรู้ในด้านการจัดบรรยายภาคีในชั้นเรียน ในการวิเคราะห์การสอน การนำนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการศึกษา เช่น กระบวนการกลุ่มมาใช้ในการฝึกสอน

3.4 ทางด้านการประเมินผล อาจารย์นิเทศก์ควรจะต้องทราบถึงการประเมินผลทุกอย่างอย่างแจ่มแจ้ง และควรจัดให้มีการสัมมนาการประเมินผลโดยเฉพาะแก่นักศึกษาฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง และครูใหญ่ที่โรงเรียนฝึกสอน

การที่จะส่งเสริมให้อาจารย์นิเทศก์ได้มีเทคนิคในการนิเทศการสอนตามที่ได้อธิบายมาในทางแผนกประถมศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศภายใน หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งภายในสถาบันเดียวกัน และต่างสถาบันแก่อาจารย์นิเทศก์ ด้วยการฝึกพฤติกรรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอน เพื่อจะได้ปรับพฤติกรรมในการนิเทศการสอนให้ได้มาตรฐานที่คงการในแนวทางเดียวกันปีละครั้งเป็นอย่างน้อย

mean and standard deviation.

The instrument used in this research was in the form of checklist, rating scale and open-end questionnaires.

Findings:

1. College-Co-ordinators were predominately female, between 31-40 years old, have Bachelor Degrees, have been in this position 1-3 years and were active instructors.

2. For supervisory techniques, it was found that:-

2.1 College Co-ordinators relied most heavily upon informal human relations with student teachers by displaying and interest in academic and personal problems through the appropriate employment of a cheerful manner.

2.2 College Co-ordinators relied most heavily upon good human relations with co-operating teachers in order to evaluate the progress of student teachers and solve student teachers' problems.

2.3 College Co-ordinators relied upon good human relations in order to solicit a high degree of cooperation from principals of schools selected as training sites and a scheduled description of the student teachers' assigned tasks was given on the first day of supervisory coordination.

2.4 College Co-ordinators assessed their priority academic tasks as according fair advice in the acquisition of

knowledge and audio-visual skills to student teachers, with a certain amount of supervisory techniques being imparted to co-operating teachers.

2.5 College Co-ordinators considered classroom training as being of three phases: (1) prior to training, student teachers must observe the co-operating teachers activities in class; (2) during classroom training, student teachers are observed on how they use teaching materials; and (3) after each classroom training session, college co-ordinators conduct a techniques consulting session with the student teachers.

2.6 College Co-ordinators must heavily upon student teachers' evaluation from college co-ordinator and co-operating teachers' note.

3. According to the first purpose, it is proposed that

3.1 College Co-ordinators should rely upon good human relation with student teachers, co-operating teachers and principals with the following behaviors;- cheerful disposition, ability to form good working acquaintance relationships, and the ability to build general in-tra group acceptance.

3.2 College Co-ordinators should stress academic leadership in assisting the acquisition of knowledge resources and audio-visual techniques by student through holding an audio-visoual exhibition and academic resources including a project for the academic promotion of the co-operating schools.

3.3 In supervising, college co-ordinators should endeavour to improve the classroom environment, while in teaching analysis the introduction and usage of innovations such as group process in student teaching.

3.4 In evaluation, college co-ordinators should have a clear understanding of evaluation techniques and should arrange a seminar on evaluation techniques for student teachers, co-operating teachers and the principals of the co-operation school, at the school.

Inter-house seminars and supervisory coordination work-shops should also be initiated in order to standardize and raise the overall performance level of a Teachers' College supervisory co-ordinating department. At the same time, intra-house seminars and supervisory workshops to exchange, evaluate, adapt and synthesize a wider based standardization of supervisory co-ordinating departments should also be held on an annual basis.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย คันธิเมธ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ใ้คำแนะนํา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเป็นที่เรียบร้อย ตลอดทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ดร. วิชัย กิสรุระ ดร. อรสา กิสรุระ อาจารย์อารี โสภิตพันธ์ และ อาจารย์ชูชีพ ศิลปชัย ที่ได้กรุณาให้ ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุทธิรักษ์ พัฒนสุพงษ์ อาจารย์ชัชวดี ทัฬหิมพรรณ อาจารย์ศรีอรุณ ฤทธิรงค์ อาจารย์ชুম สีสุข อาจารย์สุนัย เอี่ยมมอคุลย์ อาจารย์อรุณี สำเภาทอง คุณศรีทอง เจริญวิกิจ อาจารย์พิทยา มุสิก อาจารย์เสาวภา ศิลาวิภาพร ม.ล. ประจักษ์ศิลป์ ทองใหญ่ และ เพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง ตลอดทั้งคุณแซมซอย สนิชเคซ ผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์จนสำเร็จเป็นรูปเล่ม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันดี ทองใหญ่ ณ อยุธยา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
ลำดับขั้นในการเสนอขอมูล.....	10
2 รายงานหรือเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การนิเทศการสอน.....	11
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน.....	15
การฝึกสอน.....	17
จุดมุ่งหมายของการฝึกสอน.....	18
กระบวนการจัดองค์การในนิเทศการฝึกสอน.....	22
ขั้นตอนของการนิเทศ.....	25
บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน.....	27

	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์ในเทศก.....	43
	เทคนิคในการนิเทศการศึกษา.....	48
	วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการนิเทศการศึกษา.....	71
	เทคนิคในคานการ เป็นผู้นำทางวิชาการ.....	73
	การประเมินผล.....	81
	งานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการนิเทศการสอนและ การประเมินผล.....	85
3	วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	96
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	96
	การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	96
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
	การรวบรวมข้อมูล.....	99
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
4	วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
	การวิเคราะห์สถานภาพของผูตอบแบบสอบถาม.....	105
	การวิเคราะห์เทคนิคในการนิเทศการสอนในคานการสร้าง มนุษยสัมพันธ์.....	115
	การวิเคราะห์เทคนิคในการนิเทศการสอนในคานการเป็นผู้นำ ทางคานวิชาการ.....	121
	การวิเคราะห์เทคนิคในการนิเทศการสอนในคานการสอน กอนการฝึกสอนในชั้นเรียน.....	125
	การวิเคราะห์เทคนิคในการนิเทศการสอนในคานการสอนใน ระหวางการสอนในชั้นเรียน.....	127

การวิเคราะห์เทคนิคในการนิเทศการสอนในคาน	
การสอนหลังจากฝึกสอนในชั้นเรียนแล้ว.....	130
การวิเคราะห์เทคนิคในการนิเทศในคานการประเมินผล.....	133
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ในการดำเนินงาน นิเทศการสอน.....	137
5 สรุปลงการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	146
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	146
วิธีดำเนินการวิจัย.....	146
สรุปลงการวิจัย.....	147
การอภิปรายและเสนอแนะ.....	153
ขอเสนอแนะสำหรับกรวิจัยครั้งต่อไป.....	176
บรรณานุกรม.....	177
ภาคผนวก.....	186
ประวัติผู้เขียน.....	199

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในวิทยาลัยครูและ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ประชากร จำแนกตามกลุ่มวิทยาลัยครู.....	100
2	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	105
3	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามอายุ.....	107
4	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	108
5	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็น อาจารย์นิเทศก์.....	110
6	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามประสบการณ์การศึกษา ทางคานการนิเทศ.....	111
7	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามลักษณะการเป็น อาจารย์นิเทศก์.....	112
8	จำนวนอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามหน้าที่ปัจจุบัน.....	113
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็นรายข้อ เกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนคานการสร้างมนุษยสัมพันธ์ กับนักศึกษาฝึกสอน.....	115
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็นรายข้อ เกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ใน คานการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยง.....	117
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็นรายข้อ เกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ใน คานการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับครูใหญ่.....	119

ตารางที่

หน้า

12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็น รายข้อเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์ นิเทศก์ในด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ.....	121
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็น รายข้อเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์ นิเทศก์ในด้านการสอนก่อนการฝึกสอนในชั้นเรียน.....	125
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็น รายข้อเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์ นิเทศก์ในด้านการสอนในระหว่างการสอนในชั้นเรียน.....	127
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็น รายข้อเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์ นิเทศก์หลังจากการฝึกสอนในชั้นเรียน.....	130
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็น รายข้อเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์ นิเทศก์ทางด้านการประเมินผล.....	133
17	การอยละแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ ปรัชญาในการนิเทศการสอน.....	137
18	การอยละแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ ความรู้เรื่องหลักสูตรมัธยมศึกษาและหลักสูตรประถมศึกษา..	138
19	การอยละแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ ประสบการณ์การสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยม.....	139
20	การอยละแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ ความจำเป็นในการทราบบทนิเทศการสอน.....	140
21	การอยละแสดงความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับ การทราบบทนิเทศการสอน.....	141

ตารางที่		หน้า
22	การอวดแสดงความคิดเห็นของอาจารย์ในเทศก์เกี่ยวกับ การอบรมเทคนิคการนิเทศการสอนแก่อาจารย์ในเทศก์.....	142
23	การอวดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินผลของ วิทยาดีย.....	143
24	วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ.....	197

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย